

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดการสอนวิชา ภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์เรื่อง ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว การกลไกกรรม หัตถกรรมและอุตสาหกรรมของลาว การคมนาคมและสื่อสาร การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สาธิตให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สาธิต จำนวน 1 ห้องเรียนมีจำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและกิจกรรมระหว่างเรียนวิชาภูมิศาสตร์เรื่อง ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว กลไกกรรม หัตถกรรมและอุตสาหกรรมของลาว การคมนาคมและสื่อสาร การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 แบบทดสอบหลังเรียนวิชาภูมิศาสตร์เรื่อง ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว กลไกกรรม หัตถกรรมและอุตสาหกรรมของลาว การคมนาคมและสื่อสาร การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. วิธีดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์เรื่อง ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว กลไกกรรม หัตถกรรมและอุตสาหกรรมของลาว การคมนาคม และสื่อสาร การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 ชี้แจงจุดประสงค์แนะนำวิธีการและขั้นตอนในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการสอนและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ในการทดสอบครั้งนี้เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกัน

3.2 การดำเนินการสอน ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ใน แผนการสอนของชุดการสอนแต่ละชุดจำนวน 6 ชุดและนักเรียนดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ที่กำหนดไว้ในคู่มือนักเรียน คำชี้แจงเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนและใบกิจกรรม

3.3 การดำเนินการสอนผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบก่อนเรียนมาประเมินการเรียนรู้ของ นักเรียนจากนั้นดำเนินการสอนตามขั้นตอนแล้วผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนแต่ละ ชุดเพื่อใช้ในการหาค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1 ตัวแรก

3.4 เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแต่ละชุดผู้วิจัยทำการประเมินผลโดยให้นักเรียนทำ แบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดการสอนแต่ละชุด เพื่อใช้ในการหาค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน E_2 ตัวหลัง

3.5 ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนกิจกรรมและตรวจแบบทดสอบหลังเรียนวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน E_1/E_2 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการสอน จำนวน 6 คาบ คาบละ 120 นาที

สรุปผลการศึกษาวิจัย

1. ได้ชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สมบูรณ์ จำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วยชุดการสอนย่อย จำนวน 6 ชุดลักษณะของชุดการสอนมี ดังนี้

1.1 เป็นชุดการสอนที่มีลักษณะเป็นเอกสารลูกเล่ม ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุด การสอน คู่มือครู คำชี้แจงเพิ่มเติมสำหรับครูผู้สอน แผนการสอน คู่มือนักเรียน คำชี้แจงเพิ่มเติม สำหรับนักเรียน บัตรความรู้ บัตรกิจกรรม บัตรเฉลย บัตรบันทึกข้อมูล บัตรตำแหน่ง-หน้าที่ของ สมาชิกในกลุ่ม และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2 กิจกรรมที่ใช้ในชุดการสอนเป็นกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองในกลุ่มเพื่อนซึ่งจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้คิด ได้ทำ และได้แก้ไขปัญหา โดยผ่านจากแหล่งข้อมูล ตำรา เอกสารต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายสนทนาในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเองและ สรุปเป็นหลักปฏิบัติเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่เกิด ความเบื่อหน่าย สามารถบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3. สื่อที่ใช้ในการสอน ผู้วิจัยได้ใช้สื่อหลายประเภท เช่น เพลง รูปภาพ แผนที่ VCD กลุ่มวิชาชุด ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว กสิกรรม หัตถกรรมและอุตสาหกรรมของลาว การคมนาคมและสื่อสาร การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือภาคกลาง และภาคใต้ รูปภาพ 2-3 ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน

2. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ปรากฏผล ดังนี้

2.1 นักเรียนทั้งหมดจำนวน 40 คน ทำแบบทดสอบก่อนเรียน กิจกรรมระหว่างเรียน ประจำชุดการสอนแต่ละชุดสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน E_1 ชุดการสอนนักเรียนที่ทำกิจกรรมระหว่างเรียนพบว่า นักเรียนได้ทำกิจกรรมระหว่างเรียนมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานปรากฏว่า ค่าเฉลี่ย 89.94 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80 ทุก ๆ ชุดการสอน มีค่าเฉลี่ย 85.70-92.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อแยกเป็นรายชุดแล้วพบว่า ชุดการสอนที่ 2 สูงกว่าทุก ๆ ชุดการสอน มีค่า SD 5.94 มีค่าเฉลี่ย 95.90 สูงกว่า เกณฑ์มาตรฐาน เนื่องจากนักเรียนได้มีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนเข้าใจดี สอนแบบศูนย์การเรียน และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี ส่วนชุดที่ 5 มีค่า SD 12.06 มีค่าเฉลี่ย 89.80 เนื่องจากว่านักเรียนเริ่มมีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนค่อย ๆ มากขึ้นทีละน้อย การทำกิจกรรม มีความตั้งใจมาก สามารถวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียนได้ดีและสรุปผลรวมยอดของเนื้อหาได้ชัดเจน ส่วนชุดที่ 1 SD 12.66 มีค่าเฉลี่ย 85.70 เนื่องจากว่า นักเรียนไม่คุ้นเคยกับการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ยคะแนนนักเรียนทั้งหมดที่ทำกิจกรรมระหว่างเรียนมีค่า SD 3.57 มีค่าเฉลี่ย 89.94 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน E_1 ที่กำหนดไว้ 80/ 80

2.2 นักเรียนทั้งหมดจำนวน 40 คน ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนประจำแต่ละชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน E_2 ชุดการสอนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนพบว่า นักเรียนได้ทำข้อสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 91.50 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ปรากฏว่า เมื่อแยกเป็นรายชุดการสอนพบว่า ชุดที่ 2 มีค่า SD .75 มีค่าเฉลี่ย 90.00 สูงกว่าชุดการสอนที่ 1 เนื่องจากว่า ชุดที่ 2 นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน สามารถวิเคราะห์และสรุปเนื้อหาบทเรียนรวมยอดบทเรียนได้ดี เข้าใจในการทำข้อสอบเพิ่มขึ้น ส่วนชุดที่ 1 มีค่า SD .75 มีค่าเฉลี่ย 85 นักเรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาบทเรียนไม่สามารถสรุปผลรวมยอดบทเรียนได้และไม่คุ้นเคยกับการตอบข้อสอบแบบปรนัย ทำให้นักเรียนมีความสับสนในการตอบข้อสอบ ชุดการสอนที่ 3, 4, 5 นักเรียนเริ่มมีความเคยชินกับการทำข้อสอบเพิ่มขึ้นทีละน้อยค่อย ๆ เข้าใจเนื้อหาของแบบทดสอบเพิ่มขึ้น จึงเป็นผลให้คะแนนของการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนค่อย ๆ เพิ่มขึ้นทีละน้อย ชุดที่ 6 มีค่า SD .38 มีค่าเฉลี่ย 98.25 นักเรียนทั้งหมดได้ทำข้อสอบทั้งหมด 6 ชุดมีค่า SD .86 คะแนนเฉลี่ย 91.50 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน E_2 ที่กำหนดไว้ 80/ 80

สรุปได้ว่า การพัฒนาชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ที่ตั้งไว้คือมีประสิทธิภาพ 89.94/91.50

เมื่อพิจารณาจากผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนระหว่างเรียน E_1 และสอบหลังเรียน E_2 แล้วจะเห็นได้ว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.94/91.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ การพัฒนาชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในการออกมารายงานหน้าชั้นเรียนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มและผู้วิจัยได้ประเมินจากแบบประเมินการรายงานหน้าชั้นเรียนแบบประเมินกระบวนการทำงานของนักเรียนซึ่งได้ผลสรุป ดังต่อไปนี้

1. ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนขณะลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในการออกมารายงานหน้าชั้นเรียนของผู้เรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ชุดการสอน ได้แก่

1.1 ชุดการสอนที่ 1 ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มกิจกรรม แต่ละกลุ่มใช้ชุดกิจกรรมแตกต่างกัน โดยมีการหมุนเวียนกันจนครบทุกชุดกิจกรรม โดยใช้รูปภาพการค้าขายประกอบ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้รายงานและจากผู้เรียนที่ได้ทำการประเมินพบว่า ทุกกลุ่มที่ออกมานำเสนอผลงานในรูปแบบของการรายงานทุกกลุ่มจะออกเสนอผลงานเริ่มแรกจะเป็นการแนะนำตัวและเพื่อนสมาชิกในกลุ่มนอกจากนั้นจะสรุปเนื้อหาจากที่กลุ่มได้ศึกษาและสรุปออกมาผู้รายงานรู้สึกว้าเหว่ ตัวสั่นรู้สึกตื่นเต้น จึงมีผลทำให้การเสนอติดขัดเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะกลุ่มที่หนึ่งจะมีการประหม่ามากกว่ากลุ่มอื่น เนื้อหาที่นำมารายงานอยู่ในระดับพอใช้ การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน พบว่ามีความกระตือรือร้นตั้งใจฟังเตรียมพร้อมในการบันทึกข้อความที่ฟังลงในบัตรข้อมูล กลุ่มสอง สาม สรุปเนื้อหาน้อยมาจากการสังเกตพฤติกรรมพบว่าผู้รายงานบางคนในกลุ่มดังกล่าวออกมาไม่มีความคล่องตัวเหมือนถูกบังคับให้ออกมา จึงทำให้การรายงานไม่คล่องและทำให้มีความสับสนมีผลทำให้ผู้เรียนบางคนไม่สนใจในการฟังเกิดความเบื่อหน่ายจึงแอบหลับก้นกับเพื่อน ๆ ส่วนกลุ่มที่ สี่ และ ห้า ผู้รายงานค่อนข้างจะคล่องตัวเกิดความประหม่า น้อยลงจึงมีการรายงานต่อเนื่องได้ใจความจึงทำให้ผู้เรียนสามารถ สรุปเนื้อหาและใจความสำคัญ ได้ดีขึ้น การรักษาวเวลาในการรายงานพอใช้ได้

จากชุดการสอนนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าใจเนื้อหา แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ความสำคัญของเศรษฐกิจต่าง ๆ ยังทำไม่ได้เท่าที่ควร ไม่สามารถสรุปเนื้อหาออกมาในรูปแบบการเขียนแผนผังความของแนวคิดรวมยอดได้

1.2 ชุดการสอนที่ 2 การกลักรรรม ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มกิจกรรม แต่ละกลุ่มใช้ชุดกิจกรรมแตกต่างกันโดยมีการหมุนเวียนกันจนครบทุกชุดกิจกรรมโดยใช้รูปภาพ การกลักรรรมประกอบ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้รายงานและจากผู้เรียนที่ได้ทำการประเมินกลุ่มที่ หนึ่งและสอง ออกมารายงานในรูปของการรายงานคู่ (สมาชิกของกลุ่มออกมารายงานกลุ่มละ 2 คน) พบว่า ผู้ที่ออกมารายงานลดอาการประหม่า ตัวสั่น ตื่นเต้นมีผลให้การนำเสนอทสรุปรอง กลุ่มเป็นที่สนใจแก่ผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจฟังและมีการซักถามบางครั้ง กลุ่มสาม สี่ ออกมาเสนอผลงานปรากฏว่า เหมือนกับกลุ่มที่ หนึ่งและสอง ซึ่งคิดว่าจากการนำเสนอในครั้งแรก ผู้เรียนคงมีการกลับไปปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและหาวิธีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ ผู้เรียนมีการจดบันทึกและซักถามเพิ่มขึ้น กลุ่มที่ห้าออกมานำเสนอในลักษณะเหมือนกัน การนำเสนอเกิดความคล่องตัวขึ้นทั้งในด้านการนำเสนอและการตอบมีผลทำให้ผู้เรียนสนใจ ซักถามและบันทึกข้อมูล

จากชุดการสอนนี้ ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าใจเนื้อหาและสามารถอธิบายความสำคัญของ เศรษฐกิจได้บางตอนในบางกลุ่มก็สรุปเนื้อหาในรูปแบบการเขียนแผนผังความคิดรวมยอดแต่ยังไม่ถูกต้องยังซักถามครูผู้สอน

1.3 ชุดการสอนที่ 3 หัตถกรรมและอุตสาหกรรมของลาว ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกเป็น 5 กลุ่มกิจกรรมแต่ละกลุ่มใช้ชุดกิจกรรมแตกต่างกันโดยมีการหมุนเวียนกันจนครบทุกชุด กิจกรรมโดยใช้รูปภาพแผ่นภาพ โรงงานอุตสาหกรรมประกอบ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้รายงานและจากผู้เรียนที่ได้ทำการแบบประเมิน กลุ่มสาม สี่ ออกมารายงานโดยนำสมาชิกกลุ่มทั้งหมดออกมานำเสนอ สองคน ส่วนสมาชิกที่เหลือ จะร่วมมือ โดยถืออุปกรณ์ประกอบการนำเสนอเกิดความเข้าใจต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานในการฟังและเข้าใจเนื้อหา กลุ่มที่ ห้า พบว่า สมาชิกในกลุ่มเกิดความ กระตือรือร้นที่จะออกมานำเสนอผลงานก่อนพบว่า ผู้นำเสนอแต่ละกลุ่มมีการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันยอมให้กลุ่มอื่นออกมาก่อนได้ ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานตั้งใจในการฟังมี การขอร้องให้ผู้นำเสนอบอกข้อความสำคัญทางเศรษฐกิจลาวเพื่อจดบันทึก กลุ่มที่หนึ่ง สอง พบว่า ผู้ที่ออกมานำเสนอไม่ค่อยกล้าแสดงออกโดยดูจากสมาชิกภายในกลุ่มมีพฤติกรรมแบบนี้ประมาณ ครึ่งหนึ่งของสมาชิกการนำเสนอจึง ไม่คล่องตัว แต่ผู้เรียนมีความสนใจและเอาใจช่วยเพื่อน ๆ ที่ออกมานำเสนอ

จากชุดการสอนนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าใจเนื้อหาและสามารถสรุปความสำคัญของ รูปแบบหัตถกรรมและอุตสาหกรรมได้ แต่ละกลุ่มสามารถเขียนแผนผังแนวคิดรวมยอดได้ แต่ยังไม่

ถูกต้องยังต้องการเสนอขอคำแนะนำแนวทางจากครูผู้สอน

1.4 ชุดการสอนที่ 4 การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มกิจกรรม แต่ละกลุ่มใช้ชุดกิจกรรมแตกต่างกัน โดยมีการหมุนเวียนกันจนครบทุกชุดกิจกรรม โดยใช้รูปภาพการขนส่งและสื่อสารประกอบ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้รายงานและจากผู้เรียนที่ได้ทำการประเมินกลุ่มที่ สองและกลุ่มที่สี่ ออกมารายงาน โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมทำกิจกรรมประกอบการนำเสนอทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคีและพัฒนาตนเองให้สมกับบทบาทที่ตนได้รับผู้เรียนเกิดความสนใจ ในเนื้อหาที่ได้รับจากการเสนอและมีการบันทึกสิ่งที่ตนได้รับ กลุ่มหนึ่งและห้า สังเกตพฤติกรรม พบว่าผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้นความพร้อม ความเชื่อมั่นและความมั่นใจในตนเองที่จะนำเสนอ มีความสับสนและผู้เรียนมีความเบื่อบ่อย ผู้เรียนไม่สนใจที่จะฟังในการนำเสนอยังมีการสังเกต พบว่าผู้เรียนไม่มีความสุขต่อการฟัง และการซักถาม กลุ่มที่สาม ผู้วิจัยสังเกตพบว่าเป็นระหว่าง ที่กลุ่มอื่นนำเสนอมีการพูดคุยมีการปรึกษาหารือในกลุ่มเมื่อออกมานำเสนอปรากฏว่าการนำเสนอ เป็นไปในแนวทางที่มีแนวคิด ที่เริ่มสร้างสรรค์ ผู้เรียนไม่เบื่อบ่อยและตอบสนองต่อการนำเสนอ จากชุดการสอนนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าใจเนื้อหาและสามารถสรุปความสำคัญต่าง ๆ ได้ แต่บางกลุ่มยังไม่สามารถเขียนแผนผังแนวคิดรวมยอดได้

1.5 ชุดการสอนที่ 5 การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกเป็น 5 กลุ่มกิจกรรม แต่ละกลุ่มใช้ชุดกิจกรรมแตกต่างกัน โดยมีการหมุนเวียนกันจนครบ ทุกชุดกิจกรรมโดยใช้รูปภาพการค้าขาย VCD เกี่ยวกับแหล่งการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในลาวประกอบ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้รายงานและจากผู้เรียนที่ได้ทำการประเมินกลุ่มที่ห้า สังเกตพบว่าการนำเสนอสองคน โดยมีการผลักดันนำเสนอเนื้อหาในแต่ละตอน ในระหว่างการนำเสนอสังเกตพบว่ามีผู้นำเสนอมีการนำเสนอเสริมให้กัน ความประหม่า ตื่นเต้น ตัวสั่นไม่ เกิดขึ้นการควบคุมแนวทางนั้นตรงประเด็นผู้เรียนมีการซักถามมากขึ้น บางครั้งผู้เรียนนำเสนอ แนวคิดเนื้อหามากขึ้นกลุ่มสี่ มีตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ หนึ่งคนมีพฤติกรรมที่มีความเชื่อมั่น ในตัวเองสูงการนำเสนอการตอบคำถามต่าง ๆ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการ นำเสนอเป็นไปด้วยดีแสดงว่ามีความคิดที่การนำเสนอให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีไม่เกิดความเบื่อบ่อย ผู้เรียนได้รับข้อมูลจากการนำเสนอมาบันทึกซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้เรียนทุกคนและพร้อม มีแนวคิดเสนอเพิ่มเติมอีกวิธีหนึ่ง กลุ่มสาม มีอาการนำเสนอคล้ายคือกลุ่มสี่ แต่สังเกตพบว่ามี การประยุกต์ความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและมีความสนุกสนานไม่เครียดและเบื่อบ่อยต่อการรับฟัง จึงทำให้ผู้เรียนทุกคนรับรู้เนื้อหาอย่างชัดเจน กลุ่มสองการนำเสนอคล้ายกันแต่เพิ่มในการใช้รูปภาพ การท่องเที่ยวมาประกอบกับ

การนำเสนอไม่เกิดความเบื่อหน่ายปรากฏว่าผู้เรียนชอบและอธิบายเนื้อหาได้ดีแต่ละคนยอมรับพร้อมทั้งนำมาบันทึก ส่วนกลุ่มที่สองและหนึ่งได้ออกมานำเสนอคล้ายคือกันกับกลุ่มอื่น แต่มีการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามเนื้อหาในที่สงสัย และต้องนำไปบันทึกเป็นข้อมูลความรู้ทำให้เวลาการนำเสนอมากกว่ากลุ่มอื่น

จากชุดการสอนนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าใจเนื้อหาและความสำคัญของการท่องเที่ยวในลาวแต่ละกลุ่มสามารถเขียนแผนผังความคิดรวมยอดได้ถูกต้องและสามารถอธิบายแผนผังให้สมาชิกกลุ่มอื่น ได้รู้เรื่องและเข้าใจตรงกัน

1.6 ชุดการสอนที่ 6 เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มกิจกรรมแต่ละกลุ่มใช้ชุดกิจกรรมแตกต่างกันโดยมีการหมุนเวียนกันจนครบทุกชุดกิจกรรมโดยใช้รูปภาพการค้าขายประกอบ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของผู้รายงานและจากผู้เรียนที่ได้ทำการประเมินพบว่าทุกกลุ่มตั้งแต่กลุ่มที่หนึ่งถึงกลุ่มห้า การออกมานำเสนอคล้ายกันมีรูปแบบในการอธิบายผลสมผสานกับการใช้รูปภาพมาประกอบผลสมผสานกับเนื้อหาที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ผู้นำเสนอจะมีพฤติกรรมกล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความมั่นใจ ภาคภูมิใจ ในความสำเร็จของกลุ่มในด้านของผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันยอมรับฟังเหตุผล และมติของกลุ่มมีการบันทึกเนื้อหาสาระที่ได้รับเป็นไปตามแนวทางที่ถูกรวดเร็วทันต่อเวลาเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

จากชุดการสอนนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าใจเนื้อหาและความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจต่าง ๆ ของลาวแต่ละกลุ่มสามารถเขียนแผนผังความคิดรวมยอดได้ถูกต้องและสามารถเปรียบเทียบแผนผังของกลุ่มตนเองกับผู้อื่นพร้อมทั้งสรุปเนื้อหาให้เข้าใจตรงกัน สามารถนำไปเสนอให้กับผู้อื่นและได้รับความรู้ไปในทางเดียวกันบรรลุตามจุดประสงค์เป้าหมายการเรียนรู้

2. การประเมินรายงานหน้าชั้นเรียนผู้วิจัยสร้างแบบประเมินขึ้นมาเพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยแบ่งหัวข้อประเมินดังนี้

2.1 ความถูกต้องในเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ดีและดีมากเพราะผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสเปลี่ยนแปลงแสดงความคิดเห็นและช่วยการทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและค้นหาอุปสรรคมาประกอบการทำงานเพื่อให้การนำเสนอสมบูรณ์และเข้าใจยิ่งขึ้น

2.2 ความสมบูรณ์และความเหมาะสมกับอุปกรณ์ใช้ประกอบการรายงานอยู่ในเกณฑ์ดีมากและผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาร่วมมือร่วมมือกันคิดที่จะหาอุปสรรคมาประกอบการทำงานเพื่อให้การเสนอสมบูรณ์ขึ้น

2.3 การเตรียมพร้อมของกลุ่ม อยู่ในเกณฑ์ดีและดีมากเพราะผู้เรียนมีทักษะในการทำงานเพื่อให้การนำเสนอรายงานสมบูรณ์ขึ้น

2.4 ความชัดเจนในการใช้คำพูดและน้ำเสียงในการรายงาน อยู่ในระดับดีและพอใช้เพราะในกลุ่มมีนักเรียนเก่งจะมีความชัดเจนในการพูดเป็นอย่างดี แต่ก็พอใช้สำหรับผู้เรียนอ่อนจะไม่มี ความชัดเจนเช่น เกิดการอวย ดิ้นเดิน ตัวสั่น ขาดความมั่นใจในการนำเสนอรายงาน

2.5 ความสามารถในการตอบคำถาม ได้อย่างถูกต้องและชัดเจนอยู่ในเกณฑ์ดีและมากดีเพราะผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าตอบคำถาม

2.6 การรักษาเวลาในการรายงานหน้าชั้นเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีและดีมากเนื่องจากผู้เรียนรักษาเวลา (กลุ่มใดรายงานยังไม่เสร็จและใช้เวลานานปกติ จะมีสัญญาณเตือน)

2.7 ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เนื่องจากการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มออกมารายงาน ผลงานนั้นมาจากผู้เรียนในห้องทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดร่วมกัน

2.8 ความน่าสนใจในการนำเสนอผลงาน อยู่ในเกณฑ์ดี เพราะผู้เรียนมีแนวคิดหลากหลายในการนำเสนอในการอธิบายสนทนาและการใช้รูปภาพประกอบในการนำเสนอ

2.9 การกระจายงานนำเสนอของกลุ่ม อยู่ในเกณฑ์ดีและดีมาก เพราะสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อกลุ่มเท่ากัน ความเชื่อมั่นในตนเองจะถูกกระตุ้นให้มีความมั่นใจแก้ไขปัญหาในการอวยไม่กล้าที่จะพูดกับผู้เรียน

2.10 การนำเสนอผลงานอย่างหลากหลายอยู่ในเกณฑ์ดีและดีมากเนื่องจากผู้เรียนมีเทคนิคและทักษะในการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกทุกคนเข้าใจในเนื้อหาเพิ่มขึ้น

3. แบบประเมินการทำงานของนักเรียนเป็นการประเมินที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยแบ่งหัวข้อประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านบทบาทของผู้นำในกลุ่มอยู่ในระดับความพึงพอใจและดีมากเพราะผู้ได้รับบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่มรู้จักหน้าที่ควรปฏิบัติ เช่น การแบ่งงาน การดำเนินงาน การใช้ข้อตกลงของกลุ่มเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติ

3.2 บทบาทเป็นผู้ร่วมงานของกลุ่ม ระดับความพึงพอใจดีมากเพราะเนื่องจากสมาชิกในกลุ่มรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความตั้งใจกระตือรือร้นสนใจ ตั้งใจและต่างก็แสดงบทบาทของตนเองที่มอบหมายให้รับผิดชอบ

3.3 ด้านกระบวนการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับความพึงพอใจดีมากเพราะสมาชิกในแต่ละกลุ่มได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยการพูดคุยมีการวางแผนงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมี

แนวทางในการทำงานสมาชิกทุกคนกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อผลงานของกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับ เกิดความภูมิใจในการทำงานร่วมกันและเกิดการมีการเรียนรู้ร่วมกัน

3.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่มระดับความพึงพอใจดีมาก การจัดกิจกรรม การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน สมาชิกทุกคนต่างมีบทบาทหน้าที่การทำงานร่วมกันยอมรับและชื่นชมในการร่วมมือแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม เคารพ และปฏิบัติตามข้อตกลงจึงเป็นผลทำให้การทำงานของกลุ่มมีประสิทธิภาพและเป็นที่พอใจและพึงประสงค์ของกลุ่ม

การพัฒนาชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผู้วิจัยจากที่ผู้วิจัย ได้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในการออกรายงาน หน้าชั้นเรียน สรุปได้ว่า ผู้เรียนให้ความสนใจตั้งแต่ก่อนเริ่มกิจกรรมในแต่ละชุดการสอนเพราะเป็นวิธีการสอนในรูปแบบใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อน จึงเกิดความอยากรู้อยากเห็น โดยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกครั้งทำให้ผู้เรียนเกิดการกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีการตั้งคำถาม คอบคำถามการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรม การแบ่งกลุ่ม ผู้เรียนให้ความสนใจและตั้งใจด้วยความสนุกสนาน กิจกรรมบางกิจกรรมเป็นการฝึกทักษะ ความคล่องแคล่วว่องไว ฝึกพริบไหวในการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาโดยเน้นระบบกลุ่ม เป็นสำคัญ เป็นการปลูกฝังความสามัคคี และความซื่อสัตย์ต่อตนเองต่อกลุ่ม นอกจากนี้ในส่วนของ การรายงานหน้าชั้นเรียนในระยะเริ่มแรกผู้รายงานจากแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น เกิดความประหม่า ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก เป็นผลทำให้ผู้เรียนไม่สนองตอบต่อการเรียนรู้เท่าที่ควร ต่อมาระยะหลังผู้รายงานได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปทางที่ดีขึ้นและลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง โดยมีการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การรายงานกลุ่ม การรายงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น จึงมีผลทำให้ผู้เรียนเสนอตอบต่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.94/ 91.50 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ซึ่งอาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้ผู้วิจัยจึงได้หลักการแนวคิดทฤษฎี 5 ประการมานำมาใช้ในการวิจัย คือ การยึดหลักทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ หลักการใช้สื่อแบบประสม หลักการสอนโดยใช้กระบวนการ กลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) และยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นการสร้างชุดการสอน

ที่คำนึงถึงหลักการทฤษฎีดังกล่าว จะช่วยทำให้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2539, หน้า 105)

1. ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการสร้างอย่างมีระบบโดยเริ่มตั้งแต่การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอน การศึกษาหลักสูตร จุดประสงค์ และรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ลักษณะรวมเศรษฐกิจของลาว กสิกรรม หัตถกรรม และอุตสาหกรรมของลาว การคมนาคมและสื่อสาร การบริการด้านการค้าและการท่องเที่ยว เขตภูมิศาสตร์ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีการวางแผนแบ่งเนื้อหาหลักออกเป็นเนื้อหาย่อยรวมทั้งกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละเนื้อหาไว้อย่างเหมาะสม แล้วนำมากำหนดรายละเอียดของชุดการสอนแต่ละชุด หลังจากนั้นจึงได้ดำเนินการสร้างชุดการสอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อสร้างชุดการสอนแล้วนำชุดการสอนที่สร้างเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เมื่อผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ชุดการสอนที่สร้างขึ้นยังผ่านการทดสอบใช้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 3 คนและรายกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน โดยคณะผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลาง เก่ง เพื่อตรวจสอบความยากง่ายของภาษา ขั้นตอนการเรียนความยากง่ายของเนื้อหาและความเหมาะสมของเวลา นำมาแก้ไขข้อบกพร่องให้ชุดการสอนมีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริงกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จะเห็นได้ว่า การดำเนินการสร้างชุดการสอนอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอนผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา มีวิธีการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง หลายครั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิและจากผู้เรียน จึงทำให้ชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลวรรณ ปัญญาโส (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ที่กำหนดไว้ ผลของการวิจัยพบว่า ชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องตัวเราสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.60/ 81.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 และผู้เรียนที่ได้รับการเรียนการสอนจากชุดการสอนได้รับรู้และมีความสุขสนุกสนานในการเรียน กล้าคิดกล้าแสดงออก

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชุดมีลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมแบบศูนย์การเรียน วิธีการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีอิสระในการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ตำรา เอกสารต่าง ๆ การเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นผู้เรียนด้วยตน

เองซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี มีความคงทน ในการเรียนรู้ จำได้ดี และนานกว่า ผู้เรียนเรียนรู้จาก ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพียเจต์ (Piaget) เกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญาของผู้เรียนระดับขั้นการคิดอย่างมีเหตุผลจากสิ่ง ที่เป็นนามธรรม สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีและเข้าใจความสำคัญ ส่วนย่อย ส่วนรวมสามารถจำแนก แยกประเภทและจัดหมวดหมู่ได้ เด็กวัยนี้จึงเหมาะที่จะเรียนวิชา ภูมิศาสตร์เพื่อฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ข้อมูล สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเรา ซึ่งให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของ บุนเนอร์ ที่ได้นำเสนอหลักการสำคัญในการจัดการศึกษา การจัดเนื้อหา ใดมาสอนนั้นควรพิจารณาว่า เด็กมีการพัฒนาการอยู่ในระดับใดมีความสามารถเพียงใดปรับเนื้อหาให้ สอดคล้องปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียนที่จะรับรู้ได้ เนื้อหาต้องต่อเนื่อง กันจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 125; ทิพย์ ไกรแก้ว, 2544, หน้า 51-52) นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้ อยู่ในชีวิตประจำวันได้

3. ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดการสอนประเภทกลุ่มกิจกรรม ซึ่งเป็นชุดการสอน สำหรับให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 7-8 คน โดยใช้ระบบสื่อประสม คือ เป็นสื่อ ประสมที่ได้จากการผลิตสื่อการสอนหลายชนิดมาสัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความสัมพันธ์และความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน เช่น การใช้ เพลง รูปภาพ VCD แผนที่ ข้อมูลหลักฐานและเอกสาร เป็นต้น การใช้เพลงทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและเป็นกิจกรรม ที่สนองความต้องการทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคมของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดมีแนวคิดรวมยอด ของเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น VCD ทำให้นักเรียนเห็นภาพและได้ยินเสียงในขณะเดียวกันที่ภาพปรากฏ จะมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนรู้สึกได้สัมผัสกับการดำรงชีวิตจริง เป็นการสร้าง ความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สำหรับข้อมูลหลักฐาน เอกสาร รูปภาพและแผนที่ ในชุดการสอนทำให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าศึกษาด้วยตนเองเพื่อเป็นการเพิ่ม ความรู้ในการสรุปบทเรียนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้สื่อประสม เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็นให้เกิดแนวคิดรวมยอดของสิ่งที่เรียนทำ ให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนสามารถอธิบายได้ทางด้านเนื้อหาจึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้เข้าใจใน ชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ สิรินาฏ ปริชากุล (2543, หน้า 67-70) ได้ ทำการศึกษาสร้างชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเรื่องอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีประสิทธิภาพ 88.89/86.67 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นได้นำสื่อการสอนหลายชนิดมาสัมพันธ์กันโดยคำนึงถึง

ความเหมาะสม ความสัมพันธ์และความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดมีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนอย่างมากผู้เรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนไม่จำเป็นอย่างเฉพาะในห้องเรียนผู้เรียนได้เห็นของจริงเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงช่วยการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางสนุกสนานเป็นการเรียนรู้รูปธรรมไปสู่นามธรรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้เรียน ในขณะที่เรียนผู้เรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมแล้วผู้วิจัยยังช่วยสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้โดยการเร้าด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหากระตุ้นด้วยคำถามง่าย ๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดหลากหลายในการอธิบายหน้าชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการอธิบายร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติกิจกรรมทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ผู้วิจัยได้เสริมแรงแก่ผู้เรียนในการให้คำชมเชย การอ้อม การพยักหน้า มาช่วยบรรยากาศในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ มีกำลังใจที่จะเรียน ซึ่งเป็นแรงเสริมทำให้นักเรียนเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขของ สกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งกล่าวว่า หลักการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการปรับพฤติกรรมและการสอน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการสอนบทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) ซึ่งเป็นการสอนประเภทที่แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยย่อยแล้วแยกออกเป็นลำดับย่อย ๆ ตามลำดับขั้นตอนเรียงเนื้อหาได้ง่ายหายาก แต่แสดงมโนทัศน์มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองตามความสามารถที่มีอยู่และเมื่อสำเร็จแต่ละขั้นตอนจะได้รับการเสริมแรงทันที (เพราพรรณ เปลี่ยนภู, 2542, หน้า 134-136)

4. ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมฝึกการสร้างแผนผังแนวคิดรวมยอด จากบัตรเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนซึ่งผู้เรียนต้องทำความเข้าใจคิดวิเคราะห์สรุปประเด็นของเนื้อหาเพื่อนำมาสร้างแผนผังความคิดรวมยอดจึงเป็นการเรียนรู้เนื้อหาที่เกิดจากความคิดความเข้าใจทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในเนื้อหาที่มีความคงทนในความรู้โดยสังเกตได้ที่ผู้วิจัยได้สร้างแผนผังความคิดรวมยอดลงในบันทึกข้อมูลพบว่าผู้เรียนสามารถสร้างแผนผังความคิดรวมยอดนอกจากนี้ให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายผลความคิดรวมยอดที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจะช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อสรุปในเนื้อหาที่เรียนได้ถูกต้องมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ออซูเบล (Ausubel) ที่ได้กล่าวว่า การสร้างแผนผังมโนทัศน์ เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่หรือมโนทัศน์ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วในโครงสร้างทางสติปัญญาของผู้เรียนรู้ ทำให้เกิดความรู้ใหม่เข้ากับสิ่งที่เรียนรู้อยู่ก่อนแล้วในโครงสร้างทางสติปัญญาซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ปราศจากเหตุผล ดังนั้นผู้เรียนจึงไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ นอกนี้ ออซูเบล ยังได้แนะนำวิธีการที่จะช่วยการเรียนรู้ที่มีความหมาย ถ้าผู้สอนใช้วิธี Advance Organizers จะได้ผลดีเพราะเป็นวิธีการสร้างความเชื่อมโยง

ระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนกับสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจเนื้อหาของหน่วยเรียนใหม่และช่วยความจำได้ดีขึ้น (Ausubel, 1969 อ้างถึงใน วัฒนา อคพราหมณ์, 2540, หน้า 10)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้มีการให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยวิธีการของตนเองมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมีการระดมความคิดเพื่อนำประสบการณ์แนวคิดของผู้เรียนมาสรุปเป็นความรู้ที่นำมาสรุปเป็นแผนผังความคิดรวมยอดได้เพราะแผนผังความคิดรวมยอดทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพรวมของเนื้อหาได้เป็นอย่างดี เข้าใจง่าย ไม่เกิดความเบื่อหน่าย และเกิดอยากเข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้ผลการเรียนและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยศึกษาละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนให้เข้าใจอย่างชัดเจน การแบ่งกลุ่มนักเรียน การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอนเครื่องมือวัดและประเมินผล การทดลองปฏิบัติในขั้นต้นก่อนทำการสอนจริง
2. ก่อนให้นักเรียนดำเนินการทำกิจกรรมทุกครั้งครูต้องอธิบายหรือชี้แนะวิธีการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจตรงกันจึงทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงกลุ่มผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ครูสอนควรบันทึกปัญหาและข้อสงสัยที่นักเรียนซักถามได้เพื่อจะนำเป็นข้อมูลไปปรับปรุงชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แม้ว่าชุดการสอนจะผ่านการปรับปรุงมาหลายครั้งก็ตามแต่อาจมีข้อบกพร่องบางอย่างที่หาไม่พบจึงควรมีการติดตามผลการใช้เพื่อเป็นผลในการนำไปใช้ในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยสร้างสื่อการสอนวิชาภูมิศาสตร์ว่า ครูเน้นการใช้สื่อการสอนประเภทใดบ้างเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสื่อ
2. การวิจัยเชิงเปรียบเทียบเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ เปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลของการนำใช้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพนำไปใช้เข้าในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. การวิจัยการใช้ชุดการสอนนี้ล้วนแต่เป็นผลดีสำหรับครูผู้สอนเพื่อจะนำไปพัฒนา
การสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้เข้ากับโรงเรียนภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างมี
ประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University